

Policejní cely Obvodní oddělení Mělník

Zpráva z následné návštěvy zařízení¹

Adresa zařízení:	Bezručova 2796, 276 01 Mělník
Zřizovatel:	Krajské ředitelství policie Středočeského kraje
Vedoucí:	npor. Ing. Milan Mareček, DiS.
Typ zařízení:	policejní cely
Kapacita:	7 lůžek v sedmi vícehodinových celách, jedna krátkodobá cela
Datum návštěvy:	15. června 2023
Datum vydání zprávy:	14. července 2023
Návštěvu provedly:	Mgr. Petra Galová, Mgr. Silvie Konopková

JUDr. Vít Alexander Schorm
zástupce veřejného ochránce práv

¹ Následnou návštěvu jsme provedli v projektu Posílení aktivit veřejného ochránce práv v ochraně lidských práv (směrem k ustavení Národní lidskoprávní instituce v ČR), číslo projektu LP-PDP3-001. Projekt je součástí Programu lidská práva financovaného z Norských fondů 2014-2021 prostřednictvím Ministerstva financí ČR.

Obsah

Úvodní informace	3
Následná systematická návštěva a její cíl	3
Zpráva z návštěvy a vyjádření zařízení	3
Právní úprava	5
Charakteristika zařízení	5
Průběh návštěvy	6
Shrnutí	7
Zjištění	8
1. Osobní prohlídky	8
2. Stravování	9
2.1 Zajištění teplé stravy	9
2.2 Postup při odmítnutí stravy	10
3. Zajištění soukromí při hygieně	11
4. Materiální podmínky	12
4.1 Uzamykání kovové dělicí mříže	12
4.2 Připoutání ke vhodnému předmětu	13
4.3 Nástěnné hodiny	14
4.4 Informace o monitoringu cely	14
4.5 Pobyť na čerstvém vzduchu	15
Přehled opatření k nápravě	16

Úvodní informace

Následná systematická návštěva a její cíl

Od roku 2006 veřejný ochránce práv plní **úkoly národního preventivního mechanismu** podle Opčního protokolu k Úmluvě proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání.² Současný ochránce JUDr. Stanislav Křeček tuto část své působnosti přenesl na mě jako svého zástupce.³

Proto **systematicky navštěvuji místa (zařízení)**, kde se nacházejí nebo mohou nacházet lidé omezení na svobodě, a to jak z moci úřední, tak kvůli závislosti na poskytované péči. Policejní cely jsou jedním ze zařízení, jež mohu navštívit.⁴

Cílem návštěv je posílit ochranu před špatným zacházením.⁵ Návštěvy probíhají zásadě neohlášeně a jejich provedením zpravidla pověřuji pracovníky Kanceláře veřejného ochránce práv (KVOP),⁶ konkrétně právníky. Návštěva spočívá v prohlídce zařízení, pozorování, rozhovorech s vedoucím, zaměstnanci a klienty, studiu vnitřních předpisů zařízení a dokumentace včetně zdravotnické.⁷ Návštěvy jsou **preventivní, s cílem působit do budoucna** a zvyšovat standard zacházení s osobami omezenými na svobodě v policejních celách v České republice.

Následnou návštěvou zejména ověřuji, zda zařízení provedlo opatření navržená ve zprávě z předchozí systematické návštěvy.⁸ Ale nejen to, pracovníci KVOP při návštěvě zkoumají i nová rizika špatného zacházení.

Zpráva z návštěvy a vyjádření zařízení

Po každé návštěvě **sepíše zprávu. Většinou obsahuje návrhy opatření k nápravě.** Zpráva slouží k dialogu se zařízením a jako vodítko k předcházení špatnému zacházení nebo jeho odstranění. **Zpráva nepopisuje zjištěnou správnou praxi zařízení** odpovídající dobrým standardům zacházení. **Soustředí se pouze na možné nedostatky.** Proto může působit velice nepříznivě a nevyváženě. Prosím čtenáře zprávy, aby na to pamatovali. Bez ohledu na závěry zprávy si vážím náročné práce všech zaměstnanců zařízení.

2 Na základě § 1 odst. 3 a 4 zákona č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv.

3 Podle § 2 odst. 4 zákona o veřejném ochránci práv.

4 Podle § 1 odst. 4 písm. b) zákona o veřejném ochránci práv.

5 Špatným zacházením se rozumí jednání, které nerespektuje lidskou důstojnost a dosahuje určitého stupně závažnosti (samo o sobě, nebo při kumulativním účinku jednotlivých zásahů). V policejních celách může mít špatné zacházení například podobu nerespektování lidské důstojnosti, práva na soukromí, anebo podobu nepřiměřeného používání donucovacích prostředků.

6 Podle § 25 odst. 6 zákona o veřejném ochránci práv.

7 Podle § 21a ve spojení s § 15 zákona o veřejném ochránci práv.

8 Tato systematická návštěva proběhla dne 16. srpna 2016.

Zprávu pošlu zařízení se žádostí o vyjádření k popsáním zjištěním a navrženým opatřením.⁹ Pečlivě se zabývám sdělením (vysvětlením), které mi zařízení zašle.

Navržená **opatření k nápravě** se liší svou naléhavostí, náročností a dobou potřebnou k provedení. Pro snazší orientaci obsahuje zpráva na konci **přehled** opatření k nápravě. Navrhuji také **termín provedení**.

- Bezodkladná opatření je třeba provést zpravidla do 7 dnů od obdržení zprávy. Není-li to možné, provedou se v nejkratší možné době. Za bezodkladná označuji opatření, která považuji za naléhavá a velmi důležitá, anebo opatření běžně snadno proveditelná.
- Opatření s delší lhůtou je třeba provést ve stanovené lhůtě, zpravidla do jednoho měsíce, tří měsíců, šesti měsíců nebo jednoho roku.
- Opatření s průběžným plněním navrhuji tam, kde je třeba zavést určitý pracovní postup nebo styl práce, nebo naopak něčeho se napříště zdržet. Očekávám, že zařízení opatření zavede co nejdříve a bude dbát na dodržování doporučené praxe.

Rád bych, aby zařízení ve vyjádření ke zprávě sdělilo, že (1) opatření provedlo a jak, nebo (2) kdy a jak opatření provede, nebo (3) navrhne jiné vhodné opatření a termín.

Pokud budu vyjádření zařízení nebo dalších oslovených orgánů **považovat za dostatečná**, vyrozumím je o tom. Mohu si rovněž vyžádat doplňující vyjádření. Rozhodující je vysvětlení zjištěných pochybení, doložení opatření k nápravě či věrohodný příslib jejich provedení.

Pokud vyjádření zařízení nebo dalších oslovených orgánů **nebudu považovat za dostatečná**, vyrozumím o tom nadřízený úřad (vládu, není-li nadřízeného úřadu), případně informuji veřejnost.¹⁰ Rovněž mohu přijet na kontrolní návštěvu.

Po ukončení vzájemné komunikace **zveřejním anonymizovanou zprávu z návštěvy zařízení** (s výjimkou jmen osob pověřených vedením zařízení) a **obdržená vyjádření** v databázi Evidence stanovisek ochránce (ESO).¹¹

Po dokončení řady návštěv zařízení téhož druhu **vydávám tzv. souhrnnou zprávu**. Tu také zveřejňuji a posílám ji příslušným orgánům veřejné moci. V souhrnné zprávě bez vazby na konkrétní zařízení shrnuji svá zjištění a doporučená opatření k nápravě, navrhuji systémová doporučení, případně vytvářím standard dobrého zacházení. Souhrnná zpráva může sloužit nenavštíveným zařízením jako vodítko k odstranění špatného zacházení a jeho předcházení.

⁹ Ustanovení § 21a odst. 3 a 4 zákona o veřejném ochránci práv.

¹⁰ Tzv. sankční opatření, u kterých se postupuje obdobně podle § 20 odst. 2 zákona o veřejném ochránci práv.

¹¹ Evidence stanovisek ochránce (ESO) je dostupná z <https://eso.ochrance.cz>.

Právní úprava

Základní úprava práv a povinností osob umístěných v policejních celách a materiálně-technického standardu cel je obsažena v zákoně č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky (zákon o policii). Na podzákoně úrovni je to závazný pokyn policejního prezidenta č. 159 ze dne 2. prosince 2009, o eskortách, střežení osob a o policejních celách (závazný pokyn), a nařízení Ministerstva vnitra č. 51 ze dne 31. října 2013, o stravování a úhradě nákladů za stravování osob omezených na osobní svobodě Policií České republiky (nařízení MV).

Při posuzování podmínek v policejních celách a zacházení s umístěnými osobami zohledňují také výstupy Evropského výboru pro zabránění mučení a nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání (Výbor CPT) týkající se policie. Jedná se o zprávy z návštěv České republiky a o tři standardy, a to „Zadržování ze strany policie“,¹² „Aktualizace standardů CPT ohledně zadržování ze strany policie“¹³ a „Přístup k právnímu zástupci jako prostředek prevence špatného zacházení“.¹⁴ Dále při hodnocení podmínek a zacházení s umístěnými zohledňují judikaturu Evropského soudu pro lidská práva a Ústavního soudu České republiky.

Charakteristika zařízení

Při Obvodním oddělení policie Mělník je zřízeno celkem 7 vícehodinových cel, každá pro jednu osobu. Dále krátkodobá cela, ve které se nacházejí dvě lavice. V celách se v době systematické návštěvy nikdo nenacházel.

Výbavou vícehodinových cel je postel, matrace s omyvatelným povrchem, stůl, židle, toaleta v antivandal provedení s prkénkem i poklopem, umyvadlo v antivandal provedení. Tlačítko na puštění vody a spláchnutí toalety bylo součástí cel. Uvnitř cely je hlásič pro přivolání dozorcích sloužících jako oboustranný telefon.

Cely jsou vybaveny umělým osvětlením s denním a nočním svícením a okny umožňujícími pronikání denního světla, topením a větrákem sloužícím jako klimatizace. V celách nejsou poutací oka.

Skříň s erárními věcmi pro osoby umístěné v cele se nachází v prohlídkové místnosti. V této místnosti se provádí i další administrativní úkony. Při celách jsou zřízeny i sprchy. Pro výslechy osob nebo návštěvu advokáta slouží kanceláře.

Vedle dozorcího stanoviště se nachází také krátkodobá cela snímaná kamerou.

12 Rada Evropy. Evropský výbor pro zabránění mučení a nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání (CPT). *Zadržování ze strany policie*, CPT/Inf(92)3-part1 [online]. Štrasburk: Rada Evropy. [cit. 27. 6. 2023]. Dostupné z: <https://rm.coe.int/16806cea1a>.

13 Rada Evropy. Evropský výbor pro zabránění mučení a nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání (CPT). *Aktualizace standardů CPT ohledně zadržování ze strany policie*, CPT/Inf(2002)15-part [online]. Štrasburk: Rada Evropy. [cit. 27. 6. 2023]. Dostupné z: <https://rm.coe.int/16806cd1d8>.

14 Rada Evropy. Evropský výbor pro zabránění mučení a nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání (CPT). *Přístup k právnímu zástupci jako prostředek prevence špatného zacházení*, CPT/Inf(2011)28-part1 [online]. Štrasburk: Rada Evropy. [cit. 27. 6. 2023]. Dostupné z: <https://rm.coe.int/16806ccd17>.

Předchozí systematická návštěva policejních cel při Obvodním oddělení Mělník proběhla dne 16. srpna 2016. Z této návštěvy vydala bývalá ochránkyně zprávu¹⁵ se zjištěními a na ně navazujícími opatřeními (minulá návštěva či minulá zpráva).

Průběh návštěvy

Následná návštěva proběhla dne 15. června 2023 bez předchozího ohlášení. Vedoucí obvodního oddělení npor. Ing. Milan Mareček, DiS., se o ní dozvěděl při jejím zahájení.

Návštěvu provedly právničky KVOP Mgr. Petra Galová a Mgr. Silvie Konopková, které vedoucímu oddělení předaly pověření k provedení návštěvy a vyžádaly si potřebnou součinnost a dokumentaci. Prohlédly si prostor cel, včetně minimálního vybavení, a prostudovaly spisovou dokumentaci. Hovořily s vedoucím oddělení a dvěma policisty. Všichni policisté veškerou možnou součinnost poskytli, za což děkuji.

Dále bych rád upozornil, že se odpovědi policistů v některých případech lišily. Návrh opatření k nápravě předkládám i v těch případech, kdy vycházím z výpovědi byť i jen jednoho z nich. V textu ale budu používat i v tomto případě množné číslo, abych chránil zdroj informací. Mám za to, že je třeba na rozdílnou praxi policistů upozornit. Sjednocením dobré praxe se zvyšuje standard zacházení s osobami omezenými na svobodě v policejních celách.

15 Zpráva z návštěvy zařízení – Obvodní oddělení Mělník ze dne 16. září 2016, sp. zn. 23/2016/NZ/LT.

Shrnutí

Následná systematická návštěva byla primárně zaměřena na realizaci opatření navržených v minulé zprávě. Při minulé návštěvě bývalá ochránkyně nezjistila špatné zacházení, avšak pojmenovala oblasti, v nichž viděla prostor pro změnu praxe. Jednalo se o poučení osob umístěných v cele, odebírání zdravotních pomůcek, provádění osobních prohlídek a podávání stravy.

Při následné systematické návštěvě právničky KVOP zjistily, že policisté opatření, která doporučila bývalá ochránkyně, plní nebo plní částečně, vyjma opatření týkajícího se podávání teplé stravy a postupu při odmítnutí stravy. Opatření, která považují za nesplněná anebo splněná částečně, hodnotím níže ve zprávě. Opatření z minulé zprávy, kterým se v této zprávě nevěnuji, považují za splněná.

Pokud zařízení plní opatření jen zčásti nebo mám za to, že policisté mohou postupovat jinak, doporučuji ve zprávě obdobná opatření jako v minulé zprávě. Jedná se o osobní prohlídky a poskytování stravy.

Při následné systematické návštěvě jsem neshledal, že by v policejních celách zřízených při Obvodním oddělení Mělník docházelo ke špatnému zacházení. Jsou však oblasti, ve kterých doporučuji přijetí dalších změn, čímž se snažím přispět ke zlepšení podmínek pro osoby omezené na svobodě v policejních celách. Zejména se jedná o zajištění soukromí při provádění osobní hygieny v cele a materiální podmínky.

Zjištění

1. Osobní prohlídky

Prohlídkou osoby se rozumí prohlídka fyzické osoby prováděná osobou stejného pohlaví. Je-li to nezbytné, provede se prohlídka přímým pozorováním odhaleného těla této osoby, při kterém je policista oprávněn vyzvat osobu k provedení pohybu sloužícího k odhalení zbraně nebo jiné věci způsobilé ohrozit život nebo zdraví.¹⁶

Policista je povinen dbát na to, aby žádné osobě v důsledku jeho postupu nevznikla bezdůvodná újma, a postupovat tak, aby případný zásah do práv a svobod osob, vůči nimž směřuje úkon, nepřekročil míru nezbytnou k dosažení účelu sledovaného úkonem.¹⁷ Je-li před umístěním do cely prováděna prohlídka osoby pozorováním odhaleného těla, policista provádějící prohlídku vyzve osobu k odložení oděvu z horní části těla (od pasu nahoru) a po provedení úkonu umožní osobě horní část těla zahalit a vyzve ji k odložení oděvu od pasu dolů. Prohlédnutím dolní části těla je prohlídka osoby dokončena.¹⁸ Rovněž podle Výboru CPT „by mělo být vyvinuto veškeré rozumné úsilí k minimalizaci pocitu trapnosti; zadržené osoby, které jsou prohledávané, by běžně neměly být žádány, aby svlékly všechno své oblečení zároveň, např. by jim mělo být povoleno, aby sundaly oděv od pasu nahoru a oblékly se, než budou sundávat další oblečení“.¹⁹

V minulé zprávě bývalá ochránkyně uvedla, že při provádění prohlídky osoby před umístěním do cely je třeba vyloučit plošný přístup, kdy se každá osoba musí úplně svléknout a provést dřep.

Z rozhovorů s policisty při následné systematické návštěvě vyplynulo, že k prohlídkám přistupují individuálně. Typ prohlídky policista zvolí například podle chování osoby a její minulosti. Policista může osobu vyzvat k provedení dřepů, rovněž po zvážení všech okolností. Pokud by ale policista potřeboval provést prohlídku přímým pozorováním odhaleného těla, vyzval by osobu, aby se celá svlékla, případně vykonala dřep. Důvody pro provedení dřepů se do dokumentace nezapisují.

Apeluji na to, aby při provádění osobních prohlídek pozorováním odhaleného těla policisté postupovali v souladu se závazným pokynem a mezinárodními standardy. Osoba by neměla být během prohlídky svlečena v jeden okamžik celá. Důvody pro provedení dřepů je třeba uvádět do dokumentace.

16 Ustanovení § 111 písm. c) zákona o policii.

17 Ustanovení § 11 zákona o policii.

18 Ustanovení čl. 13 odst. 4 závazného pokynu.

19 Evropský výbor pro zabránění mučení a nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání (CPT). *Zpráva pro vládu České republiky o návštěvě České republiky, kterou vykonal Evropský výbor pro zabránění mučení a nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání (CPT) ve dnech 1. až 10. dubna 2014*, bod č. 22. CPT/Inf(2015)18 [online]. Štrasburk: Rada Evropy, 2015 [cit. 27. 6. 2023]. Dostupné z: <https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=090000168069568d>.

Opatření z minulé zprávy tedy hodnotím jako částečně splněné. K osobám policisté při provádění prohlídek přistupují individuálně, nicméně není vyloučeno, že osoba je v jeden okamžik svlečena celá.

Opatření:

- 1) Provádět osobní prohlídky svlečením donaha tak, aby prohlížené osobě bylo umožněno svléknout oděv od pasu nahoru a obléknout se a následně svléknout oděv od pasu dolů. Důvod pro provedení dřepů uvádět do dokumentace (průběžně).**

2. Stravování

2.1 Zajištění teplé stravy

Osoba umístěná v cele má právo na poskytnutí stravy třikrát denně v přiměřených intervalech.²⁰ Jedno jídlo by mělo být teplé.²¹ S nákupem jednoho teplého jídla z prostředků policie počítá i nařízení MV. V případě delšího stravování lze poskytnout snídani do 30 Kč, oběd do 50 Kč a večeři do 40 Kč na osobu a den. Při nákupu jednoho teplého jídla denně z provozoven veřejného stravování se částka na pořízení oběda nebo večeře zvyšuje o 150 %. Policisté tak mohou zajistit nákup teplého oběda v hodnotě 125 Kč nebo teplé večeře v hodnotě 100 Kč.

Poskytovat jedno teplé jídlo denně doporučovala i bývalá ochránkyně. Krajské ředitelství policie Středočeského kraje s argumentací nesouhlasilo. Závěrem však uvedlo, že „do budoucna bude převažující snahou policistů poskytovat osobám umístěným v policejní cele stravu v souladu se závazným pokynem a podle místních podmínek i zabezpečovat jedno jídlo denně teplé“.

Policisté při následné systematické návštěvě uvedli, že strava se podává třikrát denně v době obvyklé pro snídani, oběd nebo večeři. Policisté přihlíží k potravinovým alergiím. Z hygienických důvodů ale osobám nepodávají teplé jídlo. Rovněž z dokumentace je patrné, že policisté osobám neposkytují teplé jídlo.

²⁰ Ustanovení § 33 odst. 4 zákona o policii.

²¹ Rada Evropy. Evropský výbor pro zabránění mučení a nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání (CPT). *Zadržování se strany policie*, CPT/Inf(92)3-part1 [online]. Bod 42. Štrasburk: Rada Evropy. [cit. 30. 6. 2023]. Dostupné z: <https://rm.coe.int/16806cea1a>.

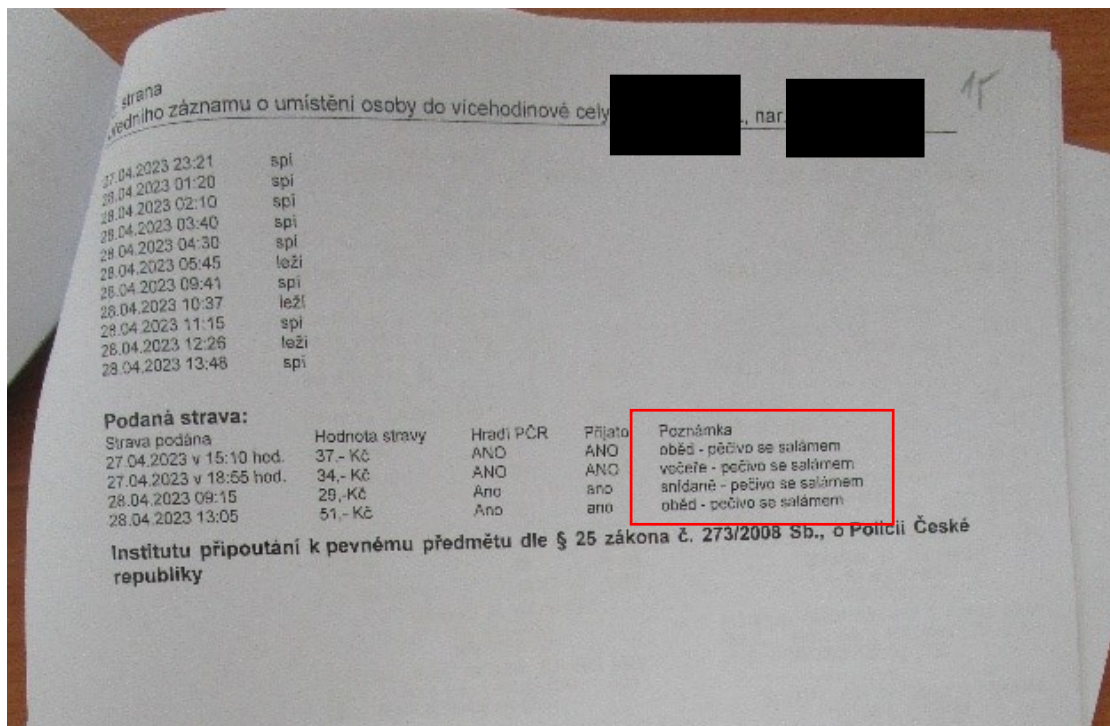

Foto: Dokumentace osoby umístěné v policejní cele.

Opatření z minulé zprávy tedy hodnotím jako částečně splněné. Policisté sice poskytují osobám stravu třikrát denně v přiměřených intervalech, nikoli po šesti hodinách, jak tomu bylo v minulosti, teplou stravu ale osobám neposkytují.

Doporučuji, aby policisté využívali možnost, kterou jim dává nařízení MV, a poskytovali umístěným osobám jedno teplé jídlo denně. Vzhledem k tomu, že nařízení MV bylo novelizováno a policisté mají k dispozici v případě poskytnutí teplého jídla vyšší finanční limit, lze teplou stravu poskytnout. Případně lze problém řešit tzv. mraženkami, které mohou mít policisté na obvodním oddělení k dispozici a v případě potřeby jídlo vydat.

Opatření:

- 2) **Osoba umístěná v cele má právo na poskytnutí stravy třikrát denně v přiměřených intervalech, přičemž jedno jídlo má být teplé (průběžně).**

2.2 Postup při odmítnutí stravy

V případě, že osoba po předchozím oznámení, že jí bude poskytnuta strava, stravu odmítne, nechá si policista toto potvrdit podpisem osoby na příslušném protokolu nebo úředním záznamu o omezení osobní svobody. Jestliže se osoba odmítne podepsat, strava se poskytne.²²

V minulé zprávě bývalá ochránkyně v dokumentaci osob nedohledala záznamy o poskytnutí stravy ani o odmítnutí. Měla tedy za to, že stravu osobě policisté vůbec neposkytli.

²² Ustanovení čl. 19 odst. 1 závazného pokynu.

V dokumentaci dvou osob (osoba A a osoba B) bylo uvedeno, že osoby odmítly stravu. V jejich dokumentaci ale právničky KVOP nedohledaly žádný protokol, na kterém by byl podpis osoby, že stravu odmítá. Nikde nebylo ani uvedeno, že osoby odmítly protokol podepsat. Z dokumentace ani nevyplývá, že by strava byla i přes jejich případné odmítnutí podpisu na protokolu osobám vydána. Hodnota stravy totiž nebyla na záznamu o vydání stravy uvedena.²³

Vedoucí oddělení k věci uvedl, že osoby skutečně protokol o odmítnutí stravy nepodepsaly, neboť jim nebyl policisty ani předložen. Přesto uvedl, že odmítnutí stravy ze strany osob u dozorčí služby sloužící v den, kdy k odmítnutí došlo, ověřil. Policisté osobám stravu nabízejí vždy, osoby si na (ne)poskytnutí stravy nestěžovaly.

Byť z uvedeného plyne, že k nepodepsání protokolu došlo nedopatřením, doporučuji důsledně vést evidenci poskytování stravy včetně příslušných protokolů o odmítnutí s podpisem osoby umístěné v cele. **Opatření z minulé zprávy tedy hodnotím jako nesplněné.** Pokud osoba odmítne protokol podepsat, stravu musejí policisté osobě i přes její odmítnutí vydat, aby se mohla sama rozhodnout, zda ji sní, či nikoli.

Odmítnutí stravy osobou omezenou na svobodě a následné neposkytnutí stravy musí být vždy průkazné. Jedná se o práva osoby, která musejí být respektována.

Vedoucí oddělení dále uvedl, že před propuštěním z cely je osobám vždy předložen k podpisu celý protokol, na kterém je zaznamenáno poskytnutí nebo odmítnutí stravy. Každé jednotlivé odmítnutí stravy se zvlášť nepodepisuje.

Pokud by se stalo, že osoba odmítne stravu, strava jí nebude v té chvíli vydána a před propuštěním z cely odmítne podepsat protokol o odmítnutí stravy, nebo dojde k opomenutí na straně policistů, nebude odmítnutí stravy ze strany osoby omezené na svobodě průkazné. Doporučuji proto nechat osobám podepsat záznam o případném odmítnutí stravy okamžitě, jakmile osoba stravu odmítne. Policisté zároveň tímto postupem sami sebe chrání před nepříjemnostmi spojenými s kontrolou jejich práce.

Opatření:

3) Při odmítnutí stravy osobou postupovat podle závazného pokynu (průběžně).

3. Zajištění soukromí při hygieně

Kamery v cele musejí být nainstalovány tak, aby nesnímaly hygienické zařízení.²⁴ Hygienickým zařízením je myšleno WC a umyvadlo. Při použití hygienického zařízení musí být zachována důstojnost osoby.²⁵

Kamery nainstalované ve vícehodinových celách snímají umyvadlo. Při provádění základní hygieny v umyvadle by byla osoba na výstupu z kamery vidět. Osoba může být při provádění hygieny svlečena. I pokud by byla osoba během provádění hygieny otočena ke kameře zády,

²³ Osoby A a B jsou z důvodu ochrany osobních údajů identifikovány pouze v průvodním dopisu k této zprávě.

²⁴ Ustanovení čl. 2 písm. l) a čl. 3 písm. d) bod 1 přílohy č. 1 závazného pokynu.

²⁵ Ustanovení čl. 2 písm. l) přílohy č. 1 závazného pokynu.

považuji, s ohledem na to, zadrženou osobu může být žena, současné nastavení kamery za nedůstojné a nepřijatelné.

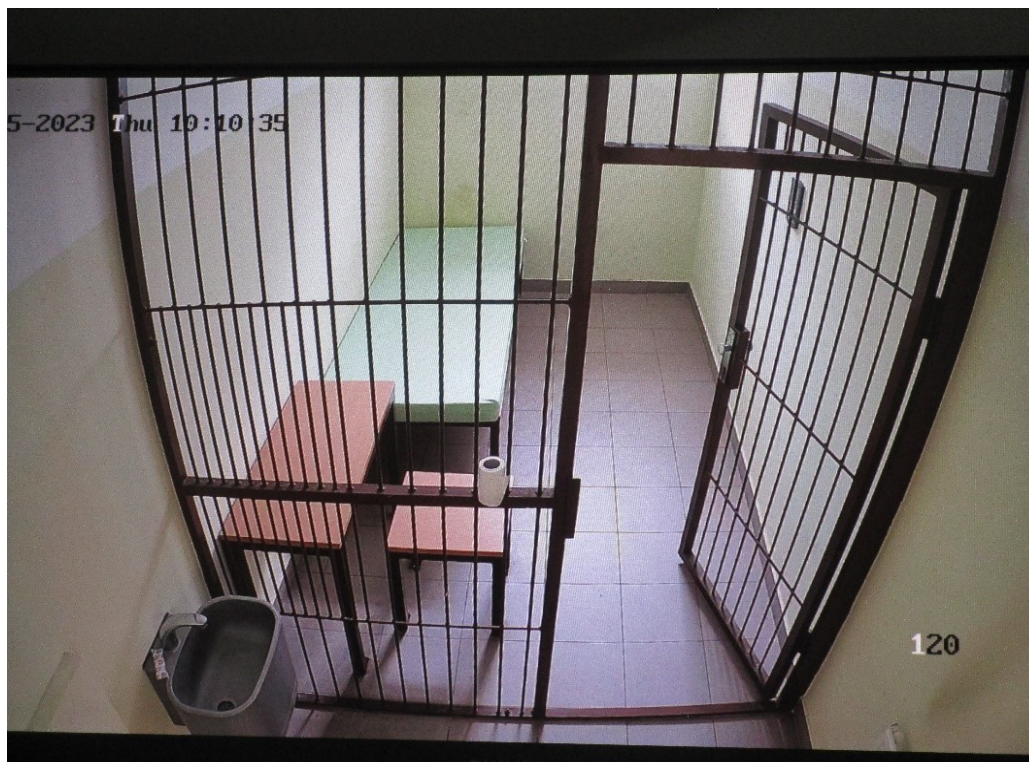

Foto: Výstup z kamery z jedné z vícehodinových cel.

Je nezbytné, aby došlo k takovým úpravám kamerového snímání, aby nebylo porušováno právo osoby na soukromí a byla zachována její důstojnost během provádění hygieny. Snímání umyvadla kamerou je v rozporu se závazným pokynem.

Opatření:

- 4) Upravit výstup z kamerového systému na vícehodinových celách tak, aby bylo zajištěno soukromí osob při používání hygienického zařízení (bezodkladně).**

4. Materiální podmínky

4.1 Uzamykání kovové dělicí mříže

Osoba umístěná v cele má právo na přístup k vodě a toaletě, jakož i na provedení základní hygieny.²⁶

Celu dělí kovová konstrukce. Před kovovou konstrukcí se v cele nacházejí umyvadlo a toaleta v antivandalovém provedení. Za kovovou konstrukcí se pak v druhé části cely nacházejí postel, stůl a židle.

²⁶ Ustanovení § 33 odst. 4 zákona o policii.

Policisté uvedli, že dělicí kovová mříž se běžně zamyká. Pokud chce osoba na toaletu, nebo k umyvadlu, musí stisknout tlačítko pro přivolání dozorčí služby. Dozorčí služba musí stisknout tlačítko zvenčí cely pro odemknutí dělicí kovové mříže. Osoba po vykonání potřeby mříž za sebou znovu zavře, čímž dojde k jejímu uzamčení.

Se zamykáním z preventivních důvodů nemohu souhlasit. Osoba by měla mít přístup k vodě a toaletě kdykoli během dne a noci. Může si tak i v případě potřeby provést základní hygienu, dojít na toaletu či se jít napít vody, aniž by byla jakkoli závislá na dozorcím.

Sanitární zařízení je již v antivandalovém provedení, které znesnadňuje jeho případné ničení osobami umístěnými v cele. Prkénko a poklop jsou rovněž z tvrzeného plastu znesnadňujícího jeho zničení. Mříž by měla být, podle mého názoru, zamykána pouze v odůvodněných případech, po zvážení individuálního rizika a chování osoby v cele.

Opatření:

5) Ustoupit od praxe plošného zamykání kovové dělicí mříže (bezodkladně).

4.2 Připoutání ke vhodnému předmětu

Policista je podle zákona oprávněn omezit možnost volného pohybu osoby, která fyzicky napadá policistu nebo jinou osobu, ohrožuje vlastní život, poškozujíc majetek nebo se pokusí o útěk, připoutáním k vhodnému předmětu, zejména pomocí pout.²⁷

Policisté ustanovení zákona o připoutání osoby k vhodnému předmětu, včetně zákonných podmínek jeho užití, znají. Dle jejich vyjádření by v případě potřeby využili připoutání osoby například k noze od postele. Událo by se tak pouze ve výjimečných případech, například pokud by se osoba natolik sebepoškozovala, že by museli připoutáním zamezit dalšímu ubližování si (osobu by nešlo uklidnit jinak než připoutáním), a čekali by tak, než se dostaví zdravotnická záchraná služba. Jinak se snaží policisté osobu spíše slovně uklidnit. Většinou to postačí a připoutání osoby není vůbec třeba. Přestože policisté uvedli, že připoutání se prakticky nevyužívá, považují za vhodné připomenout doporučení Výboru CPT. Ten v minulosti vyzýval Českou republiku, aby policie odstranila pevné předměty na zdi k připoutávání osob ze všech policejních cel. Podle výboru CPT může být používání pout ospravedlněno, pokud se osoba chová agresivně. Ani v takovém případě by však dotyčná osoba neměla být připoutána k pevným předmětům, ale místo toho by měla být držena pod přísným dozorem v bezpečném prostředí. V případě potřeby by měla být vyhledána lékařská pomoc.²⁸

S doporučením Výboru CPT souhlasím. Pokud již osoba musí být s ohledem na její chování spoutána, měla by být v tělu přirozené poloze, nikoli však připoutána k pevným předmětům.

²⁷ Ustanovení § 25 odst. 1 zákona o policii.

²⁸ Evropský výbor pro zabránění mučení a nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání (CPT). *Zpráva pro vládu České republiky o návštěvě České republiky, kterou vykonal Evropský výbor pro zabránění mučení a nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání (CPT) ve dnech 2. až 11. října 2018*, bod č. 30. CPT/Inf(2019)23 [online]. Štrasburk: Rada Evropy, 2019 [cit. 27. 6. 2023]. Dostupné z: <https://rm.coe.int/168095aeb2>.

Zároveň souhlasím s postupem policistů, že pokud je možné k dosažení stejného cíle využít mírnějšího prostředku, než je připoutání, mělo by tohoto prostředku být využito.²⁹

Protože by policisté připoutání využili pouze v krajních případech (osobu nelze uklidnit jinak), neformuluji v tomto případě žádné opatření. Pouze připomínám názor Výboru CPT a apeluji na to, aby osoby nebyly k pevným předmětům poutány.

4.3 Nástěnné hodiny

Cely nebyly vybaveny hodinami. Z toho důvodu může být osoba umístěná v cele časově dezorientována, i když jsou cely vybaveny okny, a osoba tak může vnímat střídání dne a noci.

Uvítal bych umístění hodin na viditelné místo do cely, přičemž by se mělo jednat o hodiny digitální s 24hodinovým zobrazením času.

Opatření:

- 6) Nainstalovat digitální hodiny s 24hodinovým zobrazením času (do 1 měsíce).**

4.4 Informace o monitoringu cely

V prostoru viditelném z vícehodinové i krátkodobé cely musí být umístěna tabulka informující osoby umístěné v cele o nepřetržitém monitorování prostoru cely kamerovým systémem ve znění: „Prostor cely je sledován kamerovým systémem.“ Pro tyto účely lze do prostoru cely (především pro potřeby cizích státních příslušníků) umístit i piktogram kamery s textem „NONSTOP“.³⁰

Ve vícehodinových celách byla informace o monitorování prostoru cely kamerovým systémem. Chyběl však nápis „NONSTOP“. Doplnění nápisu k piktogramu kamery bych z důvodu srozumitelnosti pro osoby neovládající český jazyk uvítal.

Prostory krátkodobé cely jsou snímány kamerou. V místnosti ale nikde není žádné upozornění na monitoring cely a ani piktogram kamery s nápisem „NONSTOP“. Doporučuji upozornění o monitoringu cely, včetně piktogramu kamery a nápisu „NONSTOP“, doplnit i do krátkodobé cely, aby osoby umístěné v cele o snímání kamerou věděly.

Opatření:

- 7) Doplnit do vícehodinových cel upozornění na monitoring cel kamerou nápisem „NONSTOP“ (bezodkladně).**
- 8) Opatřit krátkodobou celu nápisem „Prostor cely je sledován kamerovým systémem“ a piktogramem kamery s nápisem „NONSTOP“ (bezodkladně).**

²⁹ Srov. např. Rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ve věci *Kummer proti České republice* ze dne 25. července 2013, č. 32133/11. Soud konstatoval porušení článku 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod o zákazu mučení.

³⁰ Příloha č. 1 čl. 2 písm. o) závazného pokynu.

4.5 Pobyť na čerstvém vzduchu

Osobám zadržovaným na policejní stanici po dobu 24 nebo více hodin by měl být podle možností nabídnut každý den pohyb na čerstvém vzduchu.³¹

Policisté uvedli, že osobě omezené na svobodě by neumožnili pobyt na čerstvém vzduchu. Důvodem je skutečnost, že u cel není žádný vhodný prostor, na který by mohly být osoby navedeny.

Doporučuji na výše uvedený standard pamatovat do budoucna a při případné rekonstrukci zřídit vhodný prostor pro pohyb na vzduchu.

³¹ Srov. např. Rada Evropy. Evropský výbor pro zabránění mučení a nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání (CPT). *Zadržování ze strany policie*, CPT/Inf(92)3-part1, bod 42 [online]. Štrasburk: Rada Evropy. [cit. 27. 6. 2023]. Dostupné z: <https://rm.coe.int/16806cea1a>.

Přehled opatření k nápravě

Bezodkladně	<ul style="list-style-type: none">• Upravit výstup z kamerového systému na vícehodinových celách tak, aby bylo zajištěno soukromí osob při používání hygienického zařízení (opatření č. 4).• Ustoupit od praxe plošného zamykání kovové dělicí mříže (opatření č. 5).• Doplnit do vícehodinových cel upozornění na monitoring cel kamerou nápisem „NONSTOP“ (opatření č. 7).• Opatřit krátkodobou celu nápisem „Prostor cely je sledován kamerovým systémem“ a piktogramem kamery s nápisem „NONSTOP“ (opatření č. 8).
Do 1 měsíce	<ul style="list-style-type: none">• Nainstalovat digitální hodiny s 24hodinovým zobrazením času (opatření č. 6).
Průběžně	<ul style="list-style-type: none">• Provádět osobní prohlídky svlečením donaha tak, aby prohlížené osobě bylo umožněno svléknout oděv od pasu nahoru a obléknout se a následně svléknout oděv od pasu dolů. Důvod pro provedení dřepů uvádět do dokumentace (opatření č. 1).• Osoba umístěná v cele má právo na poskytnutí stravy třikrát denně v přiměřených intervalech, přičemž jedno jídlo má být teplé (opatření č. 2).• Při odmítnutí stravy osobou postupovat podle závazného pokynu (opatření č. 3).